

seculari persone vel Ecclesiastica in aliqua domorum vestrarum liceat carnibus vesci, nisi manifeste aegritudinis causa, & hoc in solis Monasteriis conventualibus vestris. Prohibemus insuper, ne aliqua persona fratres vestros audeat ad secularia iudicia provocare: sed si quis adversus eos aliquid sibi crediderit de iure competere, sub Ecclesiastici examine iudicii experiendi habeat facultatem. Licitum praeterea vobis sit, in causis vestris fratres vestros idoneos ad testificandum adducere, & eorum testimonio (sicut rectum fuerit) & propulsare violentiam, & iustitiam vendicare. Prohibemus quoque ne cuiuslibet Ecclesiasticae, vel seculari persone fas sit in Ecclesiis vestris contra statuta Lateranen. Concilii tallias exercere, vel quaslibet alias vobis ineptas, & iniquas exactiones imponere. Interdicimus etiam vobis, ne feras, aves, carnes, fues, & cetera huiusmodi curiositatis animalia a quolibet ad nutriendum, sive custodiendum in distractionem vestri ordinis suscipere praesumatis. Porro, ut quietus Deo servire possitis, & discurrendi a vobis necessitas auferatur, praesenti scripto duximus indulgendum, ut si Episcopis vestris, aut malitiose dilacerantibus, vel pro iusto impedimento, non valentibus ordinationes, & cetera Ecclesiastica ministeria vobis conferre, aliquem Episcopum, de cuius ordinatione, & officio plena sit nobis notitia, hospitem vos habere contigerit, liberum sit vobis ab eo & ordinationes, & cetera sacramenta suscipere: dum tamen praedictum Diocesano Episcopo non debeat generare. Praeterea postulatione vestra clementius inclinati, praesenti pagina duximus inhibendum, ne quis Archiepiscopus, vel Episcopus, aut eorum officiales Ecclesias vestras, seu regulares personas eorum, absque manifesta, & rationabili causa interdicere, seu suspendere praesumat: sed si quid in eis fuerit corrigendum, ad audientiam generalis Capituli Praemoftraten. referatur, & ibi prout iustitiae, & honestati congruerit emendetur. Porro si qui Episcopi, aut eorum Officiales in personas vestras, aut Ecclesias sententiam aliquam contra libertatem eisdem a Praedecessoribus nostris, vel a nobis indultam, promulgaverint, eandem sententiam, tamquam contra Apostolicam Sedem indulta prolatam, statuimus irritandam. Decernimus ergo &c. salva Sedis Apostolicae auctoritate. Si qua igitur &c.

Datum Reat., per manum Raynaldi Domini Papae Notarii Cancellarii vicem agentis sexto Kalendas Augusti Indictione prima anno Domini Incarnationis MCXCVIII. Pontificatus vero Domini Innocentii Papae III. Anno primo.

Dat. die 27. Julii An. Domini 1198. Pontif. An. I.

Ex Baluz. Epist. 313.

Exordium.

XII.

Confirmat Privilegia Perusinae Civitatis.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Joanni Potestati, & Populo Perusin.

Apostolica Sedes, quae (disponente Domino) cunctorum fidelium mater est, & magistra, speciales filios ampliori consuevit gratia honorare; ut eos, & ad devotionem

sua ferventer accendat, & ad obsequium suum diligenter invitet. Nos ergo, qui miseratione divina huic Sanctae Sedi (licet immeriti) praefidemus, devotionis, & fidei puritatem, quam erga matrem, & dominam vestram Sanctissimam Romanam Ecclesiam geritis attendentes, vestris quoque precibus inclinati, quos inter alios fideles nostros speciali charitate diligimus, Civitatem Perusinae, quae ad jus, & proprietatem ipsius pertinere dignoscitur, cum pertinentiis suis, & nunc habitis, & in antea legitime acquirendis, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & praesenti scripti privilegio communimus. Eam vero nunquam alienabimus, sed semper ad manus nostras curabimus retinere. Consulatium autem cum iurisdictione sua, vobis auctoritate Apostolica confirmamus: concedentes, ut his, qui sunt ipsius iurisdictioni subiecti, liberum sit ad Potestatem, vel Consulem, qui pro tempore fuerint legitime appellare. Consuetudines quoque vestras antiquas, & novas, rationabiles, & communiter observatas duximus approbandas. Salva in omnibus Apostolicae Sedis auctoritate pariter, & iustitia, & Ecclesiarum omnimoda libertate. Nulli ergo &c. protect. conf. & concess. &c.

Datum Tuderis sexto nonas Octobris.

Perusinum ad proprietatem S. A. pertinentens.

Consulatium ei & antiqua. Privileg. confirmantur.

Dat. die 6. Octobr. 1198. Pontif. An. I.

XIII.

De modo faciendi electiones Episcoporum in Regno Siciliae.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Imp. Reginae Siciliae, ac Charissimo Filio Illustri Regi Siciliae.

Ex Baluz. Epist. 407.

Nec novum, nec injustum existit, si Regno Siciliae gratiam facimus specialem, quod inter universas, & singulas regiones, in quibus nomen colitur Christianum, fere semper promptius, & devotius in Ecclesiae Romanae devotione permansit: & ab eo specialius meruit honorari. Reges siquidem, & Principes ejus in Apostolicae Sedis fidelitate fortius roborati, usque adeo ei fideliter, & familiariter adhererunt, ut ad ipsius exaltationem potenter intenderint, & ab ea nullius divelli potuerint impetu tempestatis, se in ipsa, & per ipsam exaltari credentes: & in ea (post Deum) suae spei ponentes, & gaudii fundamentum. Specialiter autem inclitae recordationis F. quondam pater, Vu. frater, & Vu. nepos tui filia Imperatrix Reges Siciliae familiariter eam venerati sunt devotionis obsequio: & praedecessoribus nostris usque adeo non minus in adversis, quam prosperis adhererunt: ut cum fratribus nostris vobis ob eorum memoriam, & constantiam sinceritatis, quam ad nos vos habere cognovimus, per effectum, quantum cum Deo, & nostra possumus honestate deferre velimus: & salva iustitia, & Ecclesiarum canonica libertate, petitionibus vestris assensum facilem exhibere. Ne igitur ulla de cetero inter nos, & successores nostros, ac vos, & heredes vestros super electionibus dissensio suscitetur, modum faciendae in posterum electionis, praesentibus curavimus literis explicare: in quibus sic in multis Regiae

Siciliae Reges bene de Sede Apostolica.

Sicil. Regnum proprium Sedis Apostolice.

Regiae

Modus faciendae electionis.

Adhortatio ad Regem, ne libertatem violenter electionis.

Regiae Serenitati deferimus, ut libertatem Ecclesiae non laedamus. Sede vacante Capitulum significabit vobis, & vestris haeredibus obitum decessoris: deinde convenientes in unum invocata Spiritus Sancti gratia, secundum Deum eligent canonicam personam idoneam, cui requisitum a vobis praebere debeatis assensum, & electionem factam non different publicare. Electionem vero factam, & publicatam denunciabunt vobis, & vestrum requirent assensum. Sed antequam assensus Regius requiratur, non intronizetur electus, nec decantetur laudis solennitas, quae intronizationi videtur annexa: nec antequam auctoritate Pontificali fuerit confirmatus, administrationi se ullatenus immiscebit. Sic enim honori vestro volumus condescendere, ut libertatem canonicam observemus: nullo profus obstante rescripto, quod a Sede Apostolica fuerit impetratum. Rogamus ergo Serenitatem Regiam, & attentius exhortamur, quatenus contra praescriptam electionis formam nec vos veniatis de cetero, nec cogatis alios, nec patiamini qualibet occasione venire: sed taliter in hoc nobis studeatis, & Ecclesiasticae libertati deferre, ut timorem ejus habere praeculis videamini, per quem Reges regnant, & Principes dominantur, & sponsam ejus Ecclesiam venerari.

Nulli ergo &c. hanc paginam nostrae dispositionis, & constitutionis &c. Datum Lateran.

XIV.

Sequitur ad Archiepiscopos, & Episcopos Regni Siciliae.

Ex Baluz. Epist. 410.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Archiepiscopus, Episcopus, & alii Ecclesiarum Praelatis, & universo Clero in Sicilia constitutis.

Si charissima in Christo filiae nostrae C. Imperatrici Reginae una cum charissimo filio Illustri Rege Siciliae in multis gratiam facimus specialem, non est ab aliquibus in admiratione duendum: cum Regnum Siciliae ad jus, & proprietatem Ecclesiae Romanae pertineat, & in ejus fidelitate perseverit, ac permanserit unitate. Nostis etenim qualiter inclitae recordationis R. Vu. & Vu. Siciliae Reges Illustris in Apostolicae devotionis fere semper permanserint firmitate, qualiter Praedecessores Nostros fuerint humiliter venerati, qualiter etiam in Ecclesia Romana post Deum suae spei posuerunt, & gaudii fundamentum, & in ea, & per eam se crediderint exaltari. Nostis etiam qualiter Praedecessores Nostri Romani Pontifices Reges ipsos, ac Regnum Siciliae quadam semper prerogativa dilexerint, & ad augmentum ipsius, utpote quod peculiare (sicut est) & proprium reputabant, intenderint, & quietem. Quia vero quantumque velimus eorum honori deferre, libertatem canonicam, & honestatem Ecclesiasticam intendimus observare. Ne igitur ulla de cetero inter nos, & successores nostros, & praedictam Imperatricem, & filium ejus Siciliae Regem Illustris Bull. Rom. Tom. III.

lustrem, vel haeredes eorum super electionibus denovo dissensio suscitetur, quae hactenus inter Ecclesiam, & Regnum rancoris ejusdem, & indignationis fomitem ministrabat, modum faciendae in posterum electionis praesentibus curavimus literis explicare: in quibus sic Regiae Serenitati deferimus, ut libertatem Ecclesiasticam non laedamus. Sede vacante significabit Capitulum eis, & eorum haeredibus obitum decessoris &c. usque ad verbum immiscebit. Ideoque universitati vestrae per Apostolica scripta mandamus, & districte praecipimus, quatenus cum aliquam Ecclesiarum vestrarum Pastore vacare contigerit, secundum praescriptam electionis formam omni gratia, & timore postpositis procedatis: nec contra eam aliqua praesumptio accusatione venire. Alioquin electiones taliter factas diligenti discussione praehabita dante domino infirmare curabimus, & elegendium transgressionem animadversione debita castigare. Volumus etiam nihilominus, & mandamus, ut de cetero ad Romanam Ecclesiam libere cum opus fuerit appelletis, & interpositis ad nos appellationibus curetis humiliter, & devoto deferre. Nos etiam quoties necessitas postulerit, Apostolicae Sedis Legatos ad vos curabimus destinare: qui quae plantanda sunt plantent, & evellant, quae fuerint evellenda, quorum obediatis monitis, & praecipis. Nullo profus in omnibus praescriptis Capitulis obstante privilegio, vel rescripto, quod a Sede Apostolica fuerit impetratum. Ut autem, quae praescripta sunt apud vos nulla possint oblivione deleri, mandamus, atque praecipimus, quatenus forma litterarum istarum ad perpetuam memoriam in majoribus Ecclesiis transscripta servetur (a).

XV.

Ludensi Ecclesiae Primatus conceditur super ceteras Regni Suetiae Ecclesias.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Absaloni Luden. Archiepiscopo, ejusque Successoribus canonicis substituendis in perpetuum.

Ex Baluz. Epist. 417.

In eminenti Apostolicae Sedis speculante disponente Domino constituti salubriter injuncti nobis officii exequimur actionem, si ea, quae per antecessores nostros ad salutem fidelium instituta noscuntur, consensu nostro firmamus, & ne cuiuslibet temeritatis quantiantur incurso, exactam diligentiam adhibemus. Cum enim Ecclesiae suae promiserit Dominus, dicens, Pro Patribus tuis nati sunt tibi filii constitues eos Principes super omnem terram: illi bene videntur patribus successisse, atque utiliter impositum gerere Principatum; qui non potestate letantur, sed ad salutem eorum, qui gubernandi sunt cum timore, ac tremore creditae potestatis auctori-

Proemium.

(a) Haec Literas quavis nullo noventur chronologico caractere non ultimo loco iuxta servatum usque adhuc morem repositimus, sed huic consignamus, anno quo datas fuisse certum est, & ex ipso Registro patet.

fortitatem exercent: studentes semper Antecessoribus suis in bonis actibus conformari; & que laudabiliter ab eis facta sunt, & servare in semetipsis, & aliis nihilominus servanda monstrare. Hac itaque nos suscepti officii consideratione induciti, & felicitis memorie Adriani Papae antecessoris nostris vestigiis inherentes, quod ipse de confirmatione Regni Suetie cum fratribus suorum consilio, & voluntate constituit, nos etiam firmum, & illibatum perpetuis temporibus decernimus permanere. Constituit enim quod Lunden. Archiepiscopus, qui pro tempore fuerit super Regnum illud, Primum semper obtineat, & ordine quo subsequitur, debeat ei praesse: qui tanto frequentius, & utilius illi terra, que ad salutem Fidelium pertinent, ministrabit, quanto necessitate eorum, atque defectum e vicino plenius poterit intueri. Pallium enim Antecessori tuo tribuit, ut Archiepiscopus in Regno Suetie, quam citius opportunitas occurrerit, ordinaret, & pallium, quod nostra ei vice conferret, eo quidem ordine observato, ut videlicet is, qui per Lunden. Archiepiscopus Metropolitanus ibi fuerit institutus, gratiam consecrationis per manum Archiepiscopi Lunden. adeptus, ipsi, & Lunden. Ecclesie, salva fidelitate Romanae Ecclesie, fidelitatem, & obedientiam iuramento promittat. Pallium sane taliter consequetur: Nuncios Lunden. Ecclesie siquidem cum Nuncio illius Ecclesie pro impetrando Pallio ad Ecclesiam Romanam accedat, & cum illud a Romano Pontifice impetraverit, ad Lunden. Ecclesiam reportabunt. Lunden. autem Archiepiscopus illud accipiens, Archiepiscopo Suetie tribuet, & fidelitatem, & obedientiam Romanae Ecclesie iurejurando promittet. Metropolitanus vero ibi ad honorem Dei, & decorem Domus suae salutemque fidelium constituto, Lunden. Archiepiscopus, & dignitate Primatus in perpetuum praesidebit, & ipse ei reverentiam, & obedientiam tanquam suo Primati humiliter exhibere curabit. Quod utique in bona memoria Stephano quondam Upsalen., qui a Praedecessore tuo pia recordationis Biscillo Archiepiscopo tempore felicitis memorie Alexandri Papae, eo praesente Senon. ratione jam dictae institutionis gratiam consecrationis accepit, & sub Antecessoribus nostris bona memoriae Lucio, & Clemente, secundum prescriptum ordinem in Jo: & Petro supradictae Ecclesie Episcopis, quos tua fraternitas in Archiepiscopos consecravit, & Pallium vice ipsorum Antecessorum vestrorum contulit, dignoscitur adimpletum. Quoniam igitur hoc sicut a praenominato Adriano antecessore nostro statutum est, ita sub te, & antecessore tuo effectum accepit, nos memorati Adriani, & felicitis recordationis Alexandri, Lucii, Urbani, Clementis, & Coelestini praedecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis in tam laudabili opere inherentes, nostro, & fratrum nostrorum favore prosequimur, & firmum, & illibatum perpetuis temporibus decernimus permanere. Nulli ergo &c. hanc paginam nostrae confirmationis &c. salva Apostolicae Sedis auctoritate. Si qua igitur &c.

Lunden. Archiep. Primus Regni Suetie.

Modus petendi Pallium.

Hac omnia confirmantur.

Dat. die 23. Novem. An. Dom. 1198. Pontif. An. I.

Datum Laterani per manum Raynaldi Domini Papae Notarii Cancellarii vicem agentis Nono Kalendas Decembris, Indictione Secun-

da Incarnationis Dominicae Anno MCXCVIII. Pontificatus vero Domini Innocentii Papae tertii Anno primo.

XVI.

Populo Tudertino antiqua confirmat Privilegia.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Consulibus, & Populo Tudert.

Ex Baluz. Epist. 424.

Exordium.

Acrosancta Romana Ecclesia, quae omnium Fidelium mater est, & magistra, illos propensius diligere consuevit, quos in devotione, ac fidelitate, sua novit ferventius permanere; & ut liberius possint ab omnium incurfibus manere securi, eos tanquam pia mater protectionis suae munimine confovere. Eapropter dilecti in Domino filii devotionem, quam erga Nos, & Romanam Ecclesiam habere noscimini attendentes, vestris quoque precibus inclinati, Civitatem Tudertinam, quae ad jus, & proprietatem Apostolicae Sedis pertinere dignoscitur, quam, & nos ad manus nostras semper volumus retinere; ita quod ei, cui vices nostras commiserimus, secundum mandatum nostrum debeatis integre respondere, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & praesentis scripti pagina communimus. Consulatum autem cum jurisdictione sua vobis auctoritate Apostolica confirmamus: concedentes, ut hi, qui sunt ipsius jurisdictioni subiecti, liberum sit ad Consules, qui pro tempore fuerint legitime, appellare ita tamen quod appellationi ad Sedem Apostolicam interpositae humiliter deferatur. Contactudines quoque antiquas vestras, & rationabiles, & communiter observatas duximus approbandas. Salva in omnibus Apostolicae Sedis auctoritate, pariter & iustitia, & earum omnimoda libertate.

Civitas Tudertina juris Sedis Apost.

Consulatus ei & antiquae consuetudines confirmantur.

Nulli ergo &c. nostrae protectionis conf. &c. conc. &c.

XVII.

Fratribus Sanctae Trinitatis Redemptionis Captivorum Regula datur juxta quam vivere debeant.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Johanni Ministro & Fratribus Sanctae Trinitatis.

Exordium.

Operante divinae dispositionis clementia in Sedis Apostolicae specula Constituti, piis debemus affectibus suffragari, & eos, cum a Caritatis radice procedunt, perducere ad effectum; praesertim ubi quod quaritur, Iesu Christi est, & privatae communis utilitas affertur. Sane cum tu, dilecte in Christo fili Frater Johannes Minister, ad nostram olim praesentiam accessisses, & propositum tuum, quod ex inspiratione divina creditur processisse, nobis humiliter significare curasses, intentionem tuam postulans Apostolico munimine confirmari; nos ut desiderium tuum fundatum in Christo, praeter

ter quem poni non potest stabile fundamentum, plenius nosceremus, ad Venerabilem Fratrem nostrum Episcopum, & dilectum filium Abbatem Sancti Victoris Parisien. cum nostris te duximus literis remittendum; ut per eos, utpote qui desiderium tuum perfectius noverant, de intentione tua, & intentionis fructu ac institutione Ordinis, & vivendi modo instructi, assensum nostrum tibi possemus securius & efficacius impertiri. Quia igitur, sicut ex eorum literis cognovimus evidenter, Christi lucrum appetere videmini plus quam vestrum, volentes ut Apostolicum vobis adit praesidium, regulam juxta quam vivere debeatis, cujus tenorem dicti Episcopus & Abbas suis nobis inclusum literis transmiserunt cum his quae de dispositione nostra, & petitione tua fili Minister duximus adjungenda, praesentium Vobis & successoribus Vestris auctoritate concedimus, & illibata perpetuo manere sancimus. Quorum tenorem ut evidenter exprimat, inferius justissime annotari.

Regulam servandam eis tradit.

Obedientia Ministro praestanda.

Reddendum diviso.

Tertia pars semper in redemptiones faciendas itroganda.

Numero FF. ad componendam Domum.

De Vestibus.

ceant in laneis; ita quod plumea fulcra, vel Culcitras, nisi in aegritudine laborantes, in domibus propriis minime habeant. Cervical vero ad sustentationem capitis permittantur habere. In Cappis Fratrum imponantur signa. Equos non ascendant, nec etiam habeant, sed Asinos tantum liceat ascendere, datos, vel accommodatos, vel de propriis nutrituris susceptos.

Equi uti non debent.

De Jejanis.

§.3. Vinum sumendum a fratribus taliter temperetur, ut sobrie sumi valeat. Jejunent ab Idibus Septembris, secunda, quarta, & sexta feria, & Sabbato, nisi solennis festivitas intervenerit, usque ad Pascha; Sic tamen ut ab Adventu usque ad Nativitatem Dominicam, & a Quinquagesima usque ad Pascha, exceptis Dominicis diebus, in cibo quadragesimali jejunent, & alia similiter jejunia, quae consuevit Ecclesia celebrare. Potest tamen quandoque Minister jejunium cum discretione relaxare propter aetatem, vel viam, & aliam justam causam, vel facultate inspecta etiam augmentare. Carnibus datis ab his qui foris sunt, vel sumptis de propriis nutrituris, vesci liceat tantum in Dominicis diebus a Pascha, usque ad Adventum Domini, & a Natali usque ad Septuagesimam, & in Nativitate & Epiphania Domini, & in Ascensione Domini, & Assumptione & Purificatione Beatae Mariae, & in festivitate omnium Sanctorum. Nihil emant ad victum, praeter panem, & pulmentum, scilicet fabas, & pisa, & hujusmodi legumina, olea, oleum, ova, lac, caseos, & fructus. Sed neque carnes, neque pisces, five vinum liceat emere, nisi ad necessitatem infirmorum, vel minorum, vel pauperum, aut in magnis solemnitatibus. Liceat tamen nutrituras emere, & nutrire. Cum vero in itinere five peregrinatione fuerint, liceat eis, sed parce, vinum emere, & pisces in Quadragesima, si necesse fuerit, & si quid eis datum fuerit, inde vivant, & residuum in tres partes dividant. Tamen si fuerint in via profecti ad redimendum Captivos, quicquid eis datum fuerit, totum debent ponere in Redemptionem Captivorum praeter expensas.

De Visu ac praefertim uti carnis.

Quae ab his cavanda sunt.

§.4. Talis sit Caritas inter Fratres, Clericos & Laicos, ut eodem victu, vestitu, dormitorio, refectorio & eadem mensa utantur. Infirmi seorsum dormiant, & comedant: ad quorum Curam habendam conversus aliquis, Laicus, five Clericus, deputetur, qui ea quae necessaria fuerint inquirat & ministrat sicut fuerit ministrandum. Moneantur tamen infirmi, ut lauta five nimium sumptuosa Cibaria non requirant, commodius & salubri moderatione contenti. Cura hospitum & pauperum, & omnium eorum & redeuntium uni de discretioribus & benignioribus fratribus injungatur, qui audiat eos, & ut expedire viderit, Caritatis solatium admittat. Requirit tamen ab illis quos crediderit admittendos, si eis quae fratribus apponantur velint esse

De Infirmis & hospitibus.

esse contenti. Ad lauta quidem & sumptuosa cibaria non oportet quemquam admitti. Quae-
cunque tamen praestanda sunt, cum hilaritate
praestentur, & nulli maledictum pro maledicto
reddatur. Si quis, & maxime religiosus, ad
hospitandum advenit, benigne suscipiatur, &
caritative juxta posse domus illi subministretur.
Avena tamen vel aliud in loco avenae hospiti-
bus non detur, si fuerint in Civitate, vel Oppi-
do, vel ubi venalis inveniatur, nisi forte reli-
giosus sint hospites, vel tales, qui ad manum non
habeant, & non emere possint. Si autem hos-
pites venalem non invenerint, & in domo qua
suscepti fuerint inveniatur, congruenter eis
praebatur. Nullus frater Laicus, vel Clericus
sit, si fieri potest, sine proprio officio, si quis
vero laborare noluert, & potuerit, locum ipsum
deserere compellatur, cum Apostolus dicat, qui
non laborat, non manducat.

De Silentio.

§.5. Silentium observent semper in Ecclesia
sua, semper in Refectorio, semper in Dormito-
rio. De necessariis tamen liceat loqui in aliis
temporibus aptis, & remissa voce, humiliter, &
honeste; & extra praedicta loca ubique sermo
eorum sit honestus, & sine scandalo. Similiter
& eorum omnis status, gestus, vita, actio, &
omnia alia honesta in eis reperiantur. Capitu-
lum, si fieri potest, singulis Dominicis diebus in
singulis domibus Minister cum fratribus suis
teneat, & de negotiis domus & domus sive fra-
tribus datis, ut ad Redemptionem Captivorum
tertia pars deputetur, fratres Ministro, & Mi-
nister fratribus rationem fideliter reddant. Non
solum fratribus. Sed & familiae domus pro ca-
pacitate sua similiter singulis Dominicis diebus;
si fieri potest, exhortatio fiat, & quid credere,
aut agere debeant, simpliciter moneantur: De
omnibus rebus & clamoribus in Capitulo fratres
judicentur. Nullus fratrum fratrem suum in
publico accuset, nisi bene possit probare. Qui
autem hoc fecerit penam subeat, quam reus su-
biret, si convinci potuisset, nisi Minister ex cau-
sa cum eo dispensare voluerit. Si qui scandalum,
vel aliquid hujusmodi fecerint vel (quod absit)
se invicem percusserint, iuxta arbitrium Mini-
stri, Maiori vel minori vindictae subiaceant. Si
quis frater in fratrem peccaverit, id est contra
fratrem, id est, eo solo sciente, qui injuriam pas-
sus est, susineat patienter, licet sit innocens; &
cum quieverit commotio animorum, benigne
& fraterne commoneat, & corripiat eum vique-
ter inter se & ipsum solum, & penitentiam age-
re de commissis, & a similibus in potestatem ab-
stinere. Quod si non audierit, dicat Ministro, &
ille corripiat eum secreto secundum quod vide-
rit saluti ejus expedire. Qui vero scandalum
movit, & per se emendare voluerit, totum an-
te pedes scandalizati petens veniam se extendat;
& si semel non sufficit, usque ter illud idem fa-
ciat. Si vero hoc in publicum venerit, quacun-
que secutura fuerit penitentia haec sit prior, sci-
licet ante pedes Ministri petendo veniam totius
corporis extensione, & postea secundum ejus ar-
bitrium emendetur. Generale Capitulum semel
in anno celebretur. Quod fieri debet in octavis
Pentecostes. Si pro necessitate domus debitum
aliquid fuerit contrahendum prius in Capitulo
fratribus proponatur, & cum eorum fiat consi-
lio, & assensu ut sic, & suspiciones, & murmu-

Capitula par-
ticularia sin-
gulis Domini-
cis habenda.

Pene culpa-
rum.

De Capitulo
Generali.

rationes evitentur. Si quisquam de substantia
domus violentiam fecerit, & ad iudicem oportu-
erit referri, non ante hoc fiat, quam caritative
ille a fratribus primo, post ab aliis vicinis simi-
liter moneatur.

De electione
Ministri.

§.6. Electio Ministri per commune fratrum
consilium fiat; nec eligatur secundum dignita-
tem generis, sed secundum vitae meritum, &
sapientiae doctrinam. Ille vero qui eligitur, Sa-
cerdos sit, vel Clericus ordinibus aptus, & sit
professus: Minister vero, sive maior, sive minor,
Sacerdos sit. Maior Minister confessiones fra-
trum omnium congregationum ejusdem ordi-
nis audire potest. Minor vero Minister omnium
fratrum suae Domus audiat confessiones; dum-
modo verecundia repetiti excessus occasione,
minime praebet tardius Praelatis suis vel minus
pure quam deceat confitendi. solite vero Mi-
nister provideat, ut praecipua regule, sicut ce-
teri fratres, per omnia teneat. Postquam vero
electus fuerit si ex culpa deponi meruerit, per
Maiorem Ministrum convocatis tribus vel qua-
tuor Ministris minoribus deponatur, & alius,
qui dignus sit, loco eius subrogetur. Si vero pro
remotione terrarum vel alia causa rationabili
maior Minister hoc facere non poterit, Mini-
stris minoribus magisque religiosis committat;
& quod illi fecerint auctoritate maioris ratum,
habeatur. Maior vero Minister si pro excessibus
corrigendus vel deponendus sit, per quatuor, aut
quinque Ministros ejusdem ordinis magis religio-
sis hoc fiat, qui tunc auctoritate Generalis Capi-
tuli ad hoc eligi debent.

A quibus de-
ponendus.

§.7. Si quis hujus ordinis frater esse voluerit,
primo per annum cum expensis suis, praeter
victum habitu suo, & omnibus suis retentis, in
ordine pro Deo serviat, & post annum, si bonum
& conveniens videatur Ministro domus & fra-
tribus & illi, & locus vacaverit, recipiatur. Ni-
hil tamen pro receptione sua exigatur. Si quid
tamen gratis dederit, recipiatur; dum tamen
tale sit de quo non videatur Ecclesiae litigium
imminere. Si vero de cujusquam moribus vi-
sum fuerit dubitandum, prolixior de eo proba-
tio habeatur. Si ante receptionem aliquis se in-
temperanter habuerit, & impatiens disciplinae, &
ad arbitrium Ministri non emendaverit mores
suos, tribuatur ei modeste licentia cum omnibus
quae attulit, recedendi. In ordine vero aliquis
non recipiatur antequam annum videatur vige-
simum complevisse. Professio vero in arbitrio
Ministri relinquatur.

Quae rebus
facere non li-
ceat.

§.8. Pignora non accipiant, nisi decimas cum
licentia sui Episcopi, de manu Laici. Juramen-
ta non faciant nisi in magna necessitate, & cum
licentia Ministri, vel iusti ab Episcopo suo, vel
ab alio vices Apostolicas gerente, & hoc pro
honesta & iusta causa. Si quod vitium in re, qua
venditur notum fuerit, indicetur emptori. De-
positum auri, vel argenti vel pecuniae non li-
ceat eis suscipere. Ipsa die qua infirmus venerit,
vel apportatus fuerit, de peccatis suis confitea-
tur, & communicet. Omni secunda feria (praeter-
quam in octavis Paschae, & Pentecostes &
Nativitatis Domini, & Circumcisionis & Epi-
phaniae, & praeterquam in festivitibus quae ad
colendum pronunciantur.) finita Missa pro si-
delibus, fiat absolutio fidelium defunctorum in
Cimiterio. Singulis quoque noctibus ad minus
in

Detractioni-
bus.

in hospitali coram pauperibus pro statu & pace
Sanctae Romanae Ecclesiae & totius Christianita-
tis, & pro Benefactoribus & pro his pro quibus
generalis Ecclesia consuevit orare communis
fiat oratio.

§.9. In regularibus horis morem B. Victoris
observent; nisi forte pausationes, vel aliae proli-
xitates, vel Vigiliae, occasione laboris & pauci-
tatis servitium de consilio piorum & religio-
forum Virorum fuerint remittenda. Propter
paucitatem etenim suam tantas pausationes in
psallendo facere non tenebuntur, nec ita tem-
pestive surgere. In rasura similiter ordinem
Sancti Victoris sequantur Clerici, Laici vero
Barbas non radant, sed eas crescere modeste
permittant.

Claufula.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam nostrae concessionis & Constitutionis
infringere vel ei ausu temerario contraire. Si
quis autem hoc attentare praesumpserit, indi-
gnationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Pe-
tri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incur-
surum.

Dat. die 16.
Decem. 1198.
Pontif. An. 1.

Datum Laterani XVI. Kalendas Januarii
anno Incarnationis Dominicae millesimo cente-
simo nonagesimo octavo. Pontificatus vero Do-
mini Innocentii Papae Tertii Anno Primo.

XVII.

Canonizatio Sancti Homoboni.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei.
Univerfo Clero & Populo
Cremonesi.

Proemium.

Quia pietas promissionem habet vitae
quae nunc est & futura, iustus & mi-
sericors Dominus fideles suos, quos
praedestinavit ad vitam, frequenter in hac vi-
ta glorificat, & semper in futura Coronat;
quibus & per Prophetam promittit: Dabo vos
in laudem, gloriam, & honorem in cunctis po-
pulis, & per se pollicetur: fulgebunt iusti sicut
Sol in Regno patris eorum. Mirabilis enim in
se ipso Dominus, mirabilis in Sanctis, mirabilis
in omnibus operibus suis, verum nobis exhibet
suae virtutis indicium, & frigescentem jam in-
pluribus Caritatis igniculum, mirabilium suo-
rum signis accendit, assumptis in gloriam suam
qui certaverunt legitime in hoc mundo, ad me-
morias eorum innovat signa, & mirabilia juxta
Prophetam immutat: ut qui Sanctus est apud
ipsum, Sanctus etiam ab hominibus habeatur,
& in hoc praesertim haereticorum confundatur
perveritas, cum ad Catholicorum tumulos vi-
derint prodigia pullulare. Licet autem juxta
testimonium veritatis, sola finalis perseveran-
tia exigatur ad Sanctitatem animae in Ecclesia
Triumphanti, quoniam qui perseveraverit us-
que ad finem, hic salvus erit, duo tamen virtus
videlicet morum, & virtus signorum, opera
scilicet pietatis in vita, & miraculorum signa
post mortem, ut quis reputetur Sanctus, in mi-
litanu Ecclesia requiruntur. Nam quia fre-
quenter Angelus Satanæ se in Lucis Angelum
transfiguratur, & quidam faciunt opera sua bona,
ut videantur ab hominibus, quidam etiam co-
ruscant miraculis, quorum tamen vita merito
reprobatur. Sicut de magis legitur Pharaonis,
& etiam Antichristus, qui electos etiam,
si fieri potest, inducet miraculis suis in errorem,
ad id nec opera sufficiunt sola nec signa, sed cum
illis praecedentibus ista succedunt, verum nobis
praebent indicium Sanctitatis; nec immerito nos
ad ipsius Venerationem inducant quem Domi-
nus suus ostendit miraculis Venerandum. Hec
autem duo ex verbis Evangelistae plenius colli-
guntur, ubi de Apostolis loquens ait: Illi autem
profecti praedicabant ubique Domino Cooperan-
te, & sermonem confirmante sequentibus sig-
nis. In eo namque quod ait Cooperante, eos
operatos esse demonstrans, & in eo quod sequi-
tur sequentibus signis, eos exponens immo Do-
minum in eis miraculis clarasse. Hoc etiam
Dominus usque hodie operatur in Sanctis, &
potentiam suam signis evidentibus manifestat,
dum vivorum curat aegritudines ad memoriam
mortuorum, & eos plus posse post mortem, &
felicius vivere mortuos, qui in Domino moriun-
tur, quam qui vivunt in mundo demorantur.
Sane veniens ad praesentiam nostram Venerabilis
Frater noster Episcopus vester, multis Viris
religiosis & aliis honestis personis de sua Dieceffi
comitatus, cuiusdam Beati Viri & re & nomine
Homoboni, vitam & actus necnon & modum,
transitus ejus, humiliter nobis aperuit; in qui-
bus & Sancte ipsius degustavimus conversationis
odorem, Deumque mirabilem & omnia opera
ejus in fide cognovimus & praedicavimus glo-
riosa. Idem etenim Sanctus tanquam lignum,
quod plantatum est secus decursus aquarum,
quod fructum suum dat in tempore suo, prout
eorundem nobis assertio facta tam viva voce,
quam aliorum plurium honestis literis pate-
fecit, adeo in lege Domini, meditabantur die
ac nocte, ut ei serviens in timore & secundum
Prophetam media nocte surgens ad confiten-
dum ei, matutinis semper laudibus interesset.
Missa quoque officium & alias horas cum sum-
ma devotione frequentans, ita assiduis orationi-
bus insistebat, ut in certis horis aut incessanter
oraret, aut horas ipsas aliquando praevenerit,
nisi forte ipsum sollicitudo, quam super pace re-
formanda per Civitatem tanquam pacificus Vir
gerebat, aut occasio elemosynae pro pauperi-
bus acquirendae, seu alia iusta causa in aliis ope-
ribus misericordiae detineret. Qui nimirum
ante Crucem Dominicam ex assuetudine se pro-
sternens, opus quodlibet faciendo, stando, se-
dendo, jacendo, ad orationem labia movere
continuo videbatur. Inter alia vero pietatis
opera quae tam circa pauperes, quos secum in
domo propria tenebat, & pariter procurabat,
quam circa alios indigentes, quibus viventibus
humanitatis officium, mortuis sepulturae benefi-
cium consueverat devotus impendere diligen-
tius exercebat, ipse a secularium hominum con-
sortio segregatus, inter quos vivebat quasi li-
lium inter spinas, haereticorum, quorum perni-
cious partes illas infecit, austerus extitit asperna-
tor. Deducto autem sic vitae sanctae curriculo,
cum ad matutinale officium, prout dictum est,
in festivitate Sancti Brictii surrexisset, circa
Missa primordia idem se ante Crucem Domi-
nicam more solito in oratione prosternens,
dum

B. Homoboni
Virtutes.

Miracula.

Testes de supradictis rebus requisiti.

Sanctorum Catalogo adscribitur.

Dat. die 11. Januar. 1199. Pont. An. I.

dum cantaretur hymnus Angelicus, beato sine quievit. Quæ vero, quot, & quanta miracula fuerint subsecuta, & quot advenientibus ad sepulchrum ejus sanitatis beneficia sint impensa, cum longum sit enumerare per singula, unum inter cætera ad assertionem Catholicæ Fidei duximus expressius annotandum. Cum enim quædam demoniaca mulier ad sepulchrum ejus deducta fuisset, ne aliqua fraus lateret, eadem primo fuit aqua non benedicta resperfa; quæ se patienter aspergi permittens, aquam secundo respuit benedictam. Et ut res evidentiore experimento pateret, oblatam non consecratam absque aliqua presentia sibi recipiens presentatam, Eucharistiam consecratam subsequenter abhorruit, nec recepit: quæ & meritis ejusdem Sancti liberata recessit. Ut autem virtus eorum, prout est superius prælibatum, licet omnis dubitatio amoveri ex subsecutione signorum per divinum judicium videretur, fide apud nos claresceret pleniori, ne miraculorum etiam virtus aliqua fraude posset vel figmento juvari, veritatem rei sollicitius duximus inquirendam. Fidem namque, quam super conversatione ipsius absque figmento hypochrismi fraudulento divinum judicium, ut dictum est; manifeste ostendere videbatur, per testimonium dilecti filii Osberti Presbyteri Sancti Egidii Cremonensis presentis cum Episcopo memorato, recepto ab eo firmavimus juramento: Sub cujus obtestatione videlicet juramenti ipse, qui patris ejus existens per XX. annos & amplius confessionem ejus sepe receperat, quæ de illius Sancti conversatione præmissimus cum ipso Episcopo & aliis supradictis juratis similiter asseruit esse vera, & de obedientia quam in orationibus, vigiliis, & aliis poenitentia fructibus, quæ sibi ab eo imposita erat, plus inuncto satisfaciens exhibebat, nos reddidit certiores. Ea etiam quæ de miraculis ipsis fuerant nobis exposita, per juramentum omnium prædictorum, qui propter hoc venerant, fide suscepimus pleniori; assertionem ipsius Episcopi sub firmo verbo Sacerdotis requisita in virtute obedientie concurrente: ut sic divinum & humanum secuti judicium, cum majori procedere securitate possemus. Cum igitur hæc omnia, tam de probitate morum, quam virtute signorum, ad favorem petitionis, pro qua Episcopus memoratus, & alii supradicti ex parte vestra vehementer instabant, concurrere videremus, de Fratrum nostrorum consilio post multam deliberationem habitam cum eisdem Archiepiscopis, & Episcopis, quos super hoc ad consilium nostrum admisimus, de divina misericordia, & ejusdem Sancti meritis confidentes, ipsum Sanctorum Catalogo duximus ascribendum; Statuentes ut in die depositionis ipsius, ejusdem festivitatis devote a vobis & aliis Christianis singulis de cætero celebretur. Inde est quod Universitatem vestram rogamus in Domino & monemus, per Apostolica scripta præcipiendo mandantes, quatenus ejusdem Sancti memoriam, prout dictum est, cum celebritate debita venerantes, ejus apud Deum suffragia humiliter imploretis, per cujus merita ad gaudia æterna pertingere valeatis.

Datum Laterani II. Idus Januarii.

XIX.

Flandriæ Comites sub protectione Sedis Apostolicæ recipiuntur, nonnullaque eisdem conceduntur Privilegia.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Balduino Comiti Flandriæ, & Mariæ Uxori ejus.

Ex Baluz. lib. 11. Epist. 43.

Exordium.

Apostolica Sedes, quæ disponente Domino, cunctorum fidelium mater est generalis, licet omnes teneatur paterno affectu diligere, in eos tamen uberius gratiam suæ dilectionis effundit, quos ad exhibenda sibi grata devotionis obsequia invenit promptiores. Attendentes igitur dilectionis fervorem, quam Prædecessores Vestri ad Romanam Ecclesiam habuisse noscuntur, & devotionem nihilominus quam vos ad personam nostram habere proponitis, firmo gerimus in proposito voluntatis, personas Vestras oculo benigniori respicere, & sincerioris dilectionis, & gratiæ brachia amplectari: ac in his, quæ a nobis secundum Deum duxeritis requirenda, gratanter vobis assensum Apostolicum impertiri. Eapropter volentes vos tanquam speciales Ecclesiæ filios protegere, pariter & tueri, personas Vestras cum omnibus bonis, quæ in præsentiarum rationabiliter possidetis, aut in futurum &c. usque ad verbum suscipimus. Auctoritate præsentium districtius inhibentes, ne aliquis sine manifesta, & rationabili causa, in personas Vestras excommunicationis, aut in Terras Vestras interdicti præsumat Sententias promulgare. Ad hæc adjuvantes statuimus, ut si vos in aliquo præsentis aggraviari, libere vobis liceat Sedem Apostolicam appellare. Si quis vero post appellationem ad nos legitime interpositam in vos, vel Terras Vestras excommunicationis aut interdicti sententias promulgaverit, ipsas decernimus non tenere.

Nulli ergo &c. protectionis, inhibitionis, & institutionis &c.

Datum Lateran. IV. Kal. Maji.

Dat. die 18. Aprilis 1199. Pont. An. II.

XX.

Nonnulla Fratrum de Calatrava Instituta, & Privilegia confirmantur.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. N. Magistro, & Fratribus Ordinis de Calatrava tam presentibus, quam futuris secundum Ordinem Cisterciensium Fratrum viventibus.

Ex Baluz. lib. 11. Epist. 51.

Exordium.

Quoties a nobis petitur &c. usque ad verbum Annuimus, & fel. rec. Alexandri, & Gregorii prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis inherentes, præfatum locum de Calatrava, & locum de Salva terra, in quo ad servendum Deo divino estis obsequio mancipati, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & presentis scripti pagina communimus

Locum de Calatrava sub protectione recipit Apostolica.

Instituta eis a Cisterciensibus tradita confirmat.

De Vestibus.

De Vestu.

De Jejunii.

Bona omnia eis confirmat.

nimus. In primis siquidem statuentes, ut institutio, quam Abbas, & fratres Cisterciensium, vobis in eodem loco morantibus, non ut familiaribus, sed ut veris fratribus fecisse dicuntur, perpetuis temporibus ibidem inviolabiliter observetur, videlicet, ut militaribus armis accincti contra Sarracenos pro tuitione Christiani populi fideliter dimicetis. Præterea ea, quæ de vestitu, & vestitu vestro præfati Abbas, & Fratres Cisterciensium, & universum Capitulum ejusdem Ordinis a vobis regulariter observanda sanxerunt, vobis nihilominus confirmamus: videlicet ut lineis in femorabilibus tantum vobis liceat uti; vestes quoque moderatas, honestas, & commodas secundum consilium Morimunden. Abbatis, & Magistri vestri, cum scapulari pro habitu Religionis habeatis. Vestiti, & cincti dormietis: & in Oratorio, Dormitorio, Refectorio, & in coquina silentium jugiter tenebitis. Cavebitis autem ne in quocumque veste, aut superfluitatis argui, aut curiositatis notari possitis. Tribus vero in hebdomada diebus, id est feria tertia, quinta, & die Dominica, cum præcipuis solemnitatibus vobis carnis vesci licebit: uno tantum ferculo, & unius generis, quantum ad carnes pertinet, contenti eritis, & ad Mensam ubique silentium tenebitis. Ab exaltatione quoque Sanctæ Crucis, usque ad Pascha tribus diebus, scilicet secunda feria, quarta, & sexta, præter Natale Domini, Epiphaniam, Hypapante, & Festivitates omnium Sanctorum, & Apostolorum, omnes, qui præsentis domi fuerint, in septimana qualibet jejunabunt. Qui autem in Castris militia fuerint, pro magistri arbitrio jejunia observabunt. Præterea quascunque possessiones &c. usque ad verbum Vocabulis exprimenda. Calatrava cum pertinentiis suis, & quintis, & omnibus pertinentiis suis. Castellum de Caracui cum omnibus pertinentiis suis. Castellum Dolarcus cum pertinentiis suis. Castellum de Benevento cum omnibus pertinentiis suis. Castellum de Suffera cum pertinentiis suis. Castellum de Malagon cum portaticis, & aliis pertinentiis suis. Castellum de Gualdaferza cum pertinentiis suis. Domum de Nombroca cum pertinentiis suis: Domos de Toleta cum tendis, Molendinis, Vineis, Terris, & Hortis; Ecclesiam Sancti Romani ultra Tagum cum pertinentiis suis. Domos de Talaveira cum Vineis, Olivetis, Hortis, molendinis, canalibus, & puteis, & cum aldeis, & aliis pertinentiis suis. Domos de Salamancella cum pertinentiis suis. Domos de Macheda cum Vineis, Hortis, tertis, & aliis pertinentiis suis. Domo de Alcanethet, Alpedriz, Benamesi, Iurumenia, Albofeira, Malfora, & Casas de Ulixbona cum vineis, & aliis pertinentiis suis. Cazaraboton, Sanctum Vincentium, Bolvaiddi, Oriz. In Aragona Castellum de Alcaniz cum Villa sua, aldeis, & aliis pertinentiis suis. Medietatem de Maella cum Olivetis, & pertinentiis suis. Pomer cum pertinentiis suis. Salvam terram, Castellum de Domnifonda, Sanctum Silvestrum, medietatem de Veilozel, Contai, & Enforlopes. Castrum lege Berraira, Cameles, & Ort cum pertinentiis suis. Quintanella de Redofresnos, S. Felicem, & Losbarros cum pertinentiis suis, & S. Nicolaum de Lamina, & Sequela cum pertinentiis suis. Sane laborum &c. Liceat quoque vobis Clericos &c. Prohibemus insuper, ut nulli &c. Cum autem generale &c.

Bull. Rom. Tom. III.

L

Nonnulla concedit privilegia.

Liceat etiam vobis in locis vestris sine manifesto dispendio vicinarum Eccl. Oratoria construere, in quibus Fratres, & Familia vestre divinum audire Officium, & Christianam habere valeant Sepulturam. Clerici quoque ordinis vestri Clericum Priorem habeant, cui professionem faciant, reverentiam, ac subjectionem impendant. Nihilominus vero presenti decreto sancimus, ut si quis in aliquem fratrum vestrorum, temerarias manus injecerit, nisi rationabilis causa obstitat, excommunicationis sententia sit affectus, & illud pro tutela vestra tam in sententia, quam in poena servetur, quod sub Innocentio Papa de Clericorum tuitione noscitur institutum. Regulares, & antiquas consuetudines Ordinis vestri a Prædecessoribus vestris, & a vobis hæcenus observatas aliqua levitate mutari, seu etiam possessiones domorum vestrarum alienari, nisi de Magistris providentia fiat, cum consensu Capituli, vel majoris, & famioris partis, auctoritate Apostolica prohibemus fieri. Prohibemus insuper, ut infra fines Parochiarum vestrarum, quas a Sarracenis acquisivistis, vel imposterum acquireretis, Capellas, vel Oratoria, seu Ecclesias nullus audeat sine assensu vestro construere, si vos pro necessitate populi duxeritis construendas; in quibus cum constructa fuerint, liceat vobis Clericos eligere, & Episcopo presentare: quibus si idonei fuerint, Episcopus curam animarum committat, ut ei de spiritualibus, vobis autem de temporalibus debeant respondere. Præterea novas, & indebitas exactiones ab Archiepiscopis, Episcopis, Archidiaconis, seu Decanis, aliisque Ecclesiasticis, secularibusve personis, vobis omnino fieri prohibemus. Christiana vero &c. Inhibemus adhuc ne interdictos &c. Paci quoque &c. Ad hæc libertates &c. Decernimus ergo &c. Salva in omnibus Sedis Apostolicæ auctoritate. Si qua igitur &c.

Die die 28.
Aprilis 1199.
Pont. An. II.

Datum Laterani per manum Rainaldi Domini Papæ Notarii Cancellarii Vicem agentis quarto Kal. Maji, indict. secunda, Incarn. vero Dom. Anno MCXCIX. Pontif. vero Domini Innoc. Papæ Tertii Anno Secundo.

XXI.

Turonensibus Archiepiscopis Primatus conceditur super Ecclesiam Dolensem.

Ex Baluz.
Epist. 79.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei, Bartholomæo Turonen. Archiepiscopo, ejusque successoribus canonicè substituendis in perpetuum.

Proemium.

Licet primum, & præcipuum Ecclesiæ fundamentum sit Unigenitus Dei Filius Jesus Christus, juxta quod dicit Apostolus: Quia fundamentum positum est, præter quod aliud poni non potest, quod est Christus Jesus; secundum tamen, & secu darium Ecclesiæ fundamentum existit beatissimus Apostolus Petrus, ad quem veritas ait: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam; qui sicut a Christo petra dicitur est Petrus ita etiam a Christo capite vocatus est caput, ipso sibi dicente;

Tu vocaberis cephas, ut per hoc universi fideles agnoscerent quod ad ipsum tamquam ad fundamentum, & caput, majores debeant Ecclesiarum causæ referri, quatenus quod ipso tanquam a capite principali fuerit auctoritate statutum, ab ipso tanquam in fundamento stabili firmitate consistat. Nobis ergo, qui (licet indigni) locum ejus in Apostolica Sede tenemus, incumbit ex debito pastoralis officii de universali Ecclesia scandala tollere, ac jurgia refecare: & tam emergentes de novo questionum articulos, quam causas ab antiquo tractatas, sed adhuc in antiquæ contentiois scrupulo remanentes, judiciali sententiæ calculo terminare. Inter cæteras vero causas veteres, ac modernas, vetus illa questio, quæ inter Turonen. & Dolens. Ecclesias vertebatur, Ecclesiam non modicum usque ad hæc moderna tempora conturbabat: ad quam vel sopiendam concordia, vel judicio terminandam, post multas prædecessorum nostrorum citationes, nos tandem dilecto filio Joanne Dolens. electo ad Sedem Apostolicam accedente, termino utriusque partium a bonæ memoriæ Celestino Papa prædecessore nostro præfixo, cum tu non nisi nuncios minus sufficienter instructos pro sola dilatione petenda misisses, partem citavimus Ecclesiæ Turonen. mandantes, ut quicquid de te quocumque modo contingeret, pars eadem per se, vel per procuratores idoneos ad Apostolicam Sedem accederet, nostre dispositionis formam, vel justæ diffinitionis sententiam receptura. Alioquin ex tunc nos ad horum alterum procedere curaremus. Disito igitur electo Juliano, Rodolpho, & Hugone Canonicis Dolens. cum litteris de procuratore ipsius super hac causa specialiter ab Ecclesia Dolens. concessis, & dilectis filiis Gaufrido Cancellario, Senoreto, Joanne, Ernaudo Canonicis Turonen. & Gaufrido de Joviaco, cum litteris de rati habitatione datis eis, tam a te, quam Ecclesia Turonen. in nostra presentia constitutis, frequenter per nos, interdum etiam per fratres nostros audientiam plenam, & benignam indulimus: & quæ fuerunt hinc inde proposita intelleximus diligenter. Fuit autem propositum ex parte Dolens. Ecclesiæ, quod cum eadem Ecclesia longissimo tempore fuerit in possessione metropolitana dignitatis, sicut ex gestis quorundam sanctorum, & aliis scriptis apparere dicebat: tandem cum temporibus bonæ memoriæ Nicolai Papæ prædecessoris nostri Festiniano tunc in Archiepiscopum Dolens. promotus, usum pallii a Sede Apostolica postulasset, licet idem Nicolaus quod petebatur, ei non duxerit concedendum: quia litteras Apostolicæ Sedis, quas prædecessores ejus prædecessoribus ipsius Festiniani in pallii collatione transmisseras, ei non fecerat presentari: non tamen quod petebatur negavit expresse, sed partes ad suam presentiam convocavit: mandans Erardo tunc Archiepiscopo Turonen, ut ad ipsum suum Legatum transmitteret: cum quo & Dolens. Ecclesia suos nuncios destinaret, ut utriusque partis coram eo æqua lance causa librata, quæ esset sedes metropolitana plenius appareret. Scripsit etiam idem Nicolaus, sicut ex authentico ipsius appareret, Salomoni tunc Regi Britannorum, & Uxori ejus, ut idem Festinianus idoneum mitteret ad Romanam Ecclesiam ex proprio clero legatum: qui scripta fidei ca-

Questio inter
Dolens. & Tu-
ronens. Eccle-
sias.

Quid factum
sit ab Inno-
centio Papa
ad eam con-
ponendam.

Partes audi-
te: rationef-
que allata.

tho-

tholicæ documenta deferret, & eundem Festinianum ita credere, & servare de cætero juramento firmare: quod nisi palleum ei disposisset per eundem legatum transmittere, non mandasset. Verum eodem Nicolao sublato de medio, cum nuncios Dolens. Ecclesiæ ad Apostolicam Sedem accessissent, bonæ memoriæ Adriano Papa, eidem Festiniano palleum cum privilegio destinavit; quod pars Dolens. Ecclesiæ per scriptum authenticum non probavit. Præterea quod temporibus Joannis VIII. Ecclesiæ Dolens. Archiepiscopus præfideret, nixa est pars eadem comprobare per litteras ejus, quas Mayn. Archiepiscopo destinavit, & cæteris Episcopis per Britanniam constitutis. Cæterum cum quidam juvenis felicitis recordationis Gregorio VII. consecrandus fuisset a Dolens. Ecclesia presentatus, ipse juvene illo propter minorem ætatem repulso, I. tituli S. Melanii Abbatem in Dolens. Archiepiscopum consecravit: ei, & successoribus ejus pallii usum indulgens, & mandans Episcopis Britannicæ, ut ei tanquam Archiepiscopo reverentiam, & obedientiam exhiberent. Quæ quoniam authenticum non habebat, per Urbanum II. litteras voluit edocere: felicitis etiam recordationis Urbanus II. R. Dolens. Archiepiscopo juramento ab ipso recepto, quod memoratus G. prædecessor ipsius. Prædecessori ejusdem R. & successoribus ejus usum pallii concessisset, sicut in transcripto litterarum ipsius G. quarum authenticum se habere juravit, erat expressum: munus pallii ex Apostolicæ Sedis liberalitate concessit. Licet ipsi mandasset, ut exhibere se nullatenus recusaret ad discutiendam querimoniam, quam Turonen. Archiepiscopus de subjectione Dolens. Ecclesiæ, & obedientia sibi negata, tam apud ipsum, quam prædecessores ejus fecerat sæpe proponi. Idem etiam cum in litteris, quas Principibus, & Populo Dolens. Ecclesiæ destinavit, pro justitiis ejusdem Ecclesiæ duxit Archiepiscopum nominandum, sicut per scriptum authenticum pars eadem demonstravit. Pæ quoque memoriæ Paschalis II. Baldrico Dolens. Archiepiscopo a Gerardo tunc Engolismen. Episcopo auctoritate Sedis Apostolicæ instituto, palleum, plenitudinem scilicet officii pastoralis indulsit: ut eo secundum consuetudinem prædecessorum suorum uteretur. Præterea in Synodo a bonæ memoriæ Calixto Papa celebrata Remis, B. Dolens. Archiepiscopus cum duobus suffraganeis suis interfuisse legitur, & ad ipsam prius tanquam Archiepiscopus evocatus. Honorius insuper cum prædictum G. tunc Engolismen. Episcopum tanquam legatum suum, & Apostolicæ Sedis Vicarium destinaret, inter alios legitur B. Archiepiscopo Dolens. scripsisse, ut eum reverenter susciperet, & ipsi humiliter obediret; qui etiam B. quatuor suffraganeos habuisse probatur. Ad hæc felicitis memoriæ Innocentius Papa prædecessor noster G. Dolens. Archiepiscopum, & suffraganeos ejus ad Concilium, quod Pisis postea celebravit, legitur evocasse, & ad querimoniam ejus citasse Archiepiscopum Turonen. ut super subjectione, quam a Dolens. petebat, justitiam ostenderet Ecclesiæ Turon. & eidem Dolens. de Alaten. diocesi responderet. In quo etiam pæ memoriæ Celestini eundem prædecessorem suum Innocentium est fecutus. Et licet bonæ memoriæ Lucius Papa II. prædecessor noster con-

Bull. Rom. Tom. III.

tra Dolens. Ecclesiam pro Turonen sententia n. promulgavit, semper tamen Dolens. Ecclesia in libertatis possessione permanit; cum, sicut in scripto etiam ab adversa parte inducto perspicitur contineri, concessum fuerit, ut G. tunc Dolens. Archiepiscopus quandiu Ecclesiæ præficeret eidem, usum pallii non amitteret, nec aliquam Romanus Pontifex subjaceret. Idem etiam G. cum ad Capuanæ Sedis metropolim aspiraret, in via cum Turonen. Archiepiscopo dicitur collassisse, nec bene defendisse causam Dolens. Ecclesiæ, a qua tam corpore, quam animo discedebat, cum statim post sententiam transierit ad Ecclesiam Capuanam. Oliverius quoque successor ipsius electus, eosdem suffraganeos, quos G. prædecessor ejus habuerat, habuit, & in Dolens. Ecclesia ministravit, sicut per plures testes fuerat comprobatum. Adjecit etiam pars Dolens. quod processu temporis bonæ memoriæ Eugenius Papa prædecessor noster felicitis record. B. Clarenvallen. Abbatem ad sopiendam inter easdem. Ecclesias controversiam destinavit: cujus statutum servare noluit Ecclesia Turonen. Cæterum cum H. postmodum Dolens. electus propter illiteraturam suam Apostolico se timeret conspectui presentare, cum Cantore, & quatuor aliis Canonicis Dolens. Andegavis, quasi cum Turonen. compositurus accessit: & exinde contra prohibitionem Cantoris, & alterius Canonici senioris, cum tribus junioribus Turonen. adit civitatem: & corruptis aliis tribus Canonicis per collationem præbendarum, & salvo jure Dolens. Ecclesiæ jurare inductis, se servaturos, quod oblata eis chartula continebat, a Turonen. Archiepiscopo munus consecrationis accepit. Quod autem idem H. tres juvenes memoratos corruerit, uni scilicet Archidiaconatum, alteri præbendam conferens, & tertio præbendam suscipendam de manu laicali confirmans: quod caput, & socius ejus eidem H. ne Turonen. accederet, curaverint districtius inhibere, quod idem juvenes, salvo Dolens. Ecclesiæ jure juraverunt: quod idem H. adulterinum sigillum habuerit, eadem pars per suos testes sufficienter asseruit fuisse probatum. Adjectum est etiam, quod litteræ nomine Dolens. Cap. super ipsius H. presentatione, consecræ, vere non essent: utpote in quibus nomen præmitteretur Decani: cum Decanus nullum haberet in eadem Ecclesia personatum, sed cantor primum locum potius obtineret. Idem etiam H. in professione, quam fecit Archiepiscopo Turonen. se non Episcopum, sed Archiepiscopum nominavit. Cæterum cum idem H. propter prædicta non fuisset a Dolens. receptus, ad Apostolicam Sedem accedens, a bonæ memoriæ Adriano Papa prædecessore nostro ab obedientia fuit, quam Turonen. Archiepiscopo in consecratione sua promiserat, absolutus. Sed hoc non potuit pars eadem per litteras authenticas demonstrare. Cui cum Dolens. Ecclesia ab eodem Adriano Papa usum pallii tum ex tenore concordie, quam inter se, & Turonen. Archiepiscopum factam fuisse constabatur, tum ex antiqua consuetudine postulari: nuncios vero Turonen. Ecclesiæ compositionem quandam factam per Abbatem de Fontanis, in qua Dolens. Ecclesia suffraganeis renunciasse dicebant, petere confirmari, addentes quod sic fuerat a præfato Lucio Papa prædecessore nostro de fratri-

L. 2 con-